

§ 4. Beperkingen

78. Welke beperkingen aan de vrijheid van vergadering zijn toegelaten?

Probleemstelling:

er zijn conflicten mogelijk met andere grondrechten, ook al gaat het om vreedzame vergaderingen

Art; 11 § 2 EVRM bevat een algemene beperkingsclausule:

Preventieve, regelende en repressieve sancties zijn toegelaten

Voorwaarden:

Legaliteit

Evenredigheidsstoets

Toetsingsintensiteit:

afhankelijk van context en aard van de maatregel

Vb. kerkbezetting

79. Tussen welke drie soorten bijeenkomsten wordt concreet een onderscheid gemaakt?

1° privévergaderingen in besloten plaatsen

woning: is een blijft onschendbaar

geen reglementering of politietoezicht mogelijk

2° openbare vergaderingen in besloten plaatsen

Art 26 eerste lid Gw

betreft vergaderingen waartoe iedereen toegang heeft (mits eventueel toegangsgeld)

geen onderwerping mogelijk aan voorafgaande toestemming

Wel kan de uitoefening van het recht geregeld worden

geldt enkel voor vreedzame vergaderingen waarbij de deelnemers zich moeten gedragen "naar de wetten"

overheid kan optreden als deze voorwaarde niet langer vervuld is

louter risico op ordeverstoring kan geen aanleiding zijn tot verbod

3° vergaderingen in openlucht

Art. 26 tweede lid Grondwet

Preventieve maatregelen mogelijk

dit is de enige uitzondering op het grondwettelijk verbod van preventieve maatregelen

80. Welke beperkende maatregelen kunnen de vrijheid van vereniging treffen?

Art. 11 § 2 EVRM : Traditioneel Algemeen beperkingsmodel

Art. 27 Gw : verbod op preventieve maatregelen

Rechtspraak:

De overheid mag voorzien in werkings- en toezichtmodaliteiten

1° Indien verenigingen

openbaar geld ontvangen

of taken van algemeen belang uitoefenen

2° mits aan de vrijheid geen onevenredige afbreuk wordt gedaan

Regelende of repressieve maatregelen:

mogelijk indien aan inhoudelijk beperkende voorwaarde is voldaan

maar zeer strenge controle door Europees Hof

§ 5. Toepassingsgevallen

81. Hoe is de rechtspraak inzake “antidemocratische partijen”?

Principe: zeer strenge controle

enkel “dwingende en overtuigende redenen” verantwoorden inmenging

Arrest Rafah v Turkije

een partij kan zich enkel op bescherming onder het verdrag beroepen indien:

actiemiddelen legaal en democratisch zijn

programma en standpunten in overeenstemming zijn met democratische beginselen

bijkomende voorwaarde voor “drastische” inperkingen:

clear and present danger voor de democratie

82. Wat is het verband tussen vrijheid van vergadering en het sluitingsuur voor cafés en discotheken?

Invoering van algemeen sluitingsuur:

mogelijk bij politiemaatregel

RvSt : steeds afgedaan als disproportioneel

Cass: Behoort tot discretionaire beoordelingsbevoegdheid

Afd. 4. Vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst

§ 1. Bronnen

83. Welke zijn de bronnen van de vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst?

Art. 9 EVRM

Grondwet:

Enkel art 19 Vrijheid van eredienst

Specifieke garanties art 20, 21, 181

Cassatie:

vrijheid van gedachte en geweten is inbegrepen in de godsdienstvrijheid

§ 2. Grondslagen

84. Wat zijn de grondslagen van de vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst?

1° instrumentele grondslag:

beperken van godsdienstvrijheid leidt tot godsdienstoorlogen
godsdienstvrijheid bewaart vooral de vrede

2° deze waarden zijn waardevol op zich:

concept van menselijke waardigheid en autonomie

3° verband met scheiding kerk en staat

Cf. First Amendment: verbiedt de instelling van een staatsgodsdienst

België : tussenpositie

Geen laïciteit maar neutraliteit

Cf. art 8 EVRM: “neutrale en onpartijdige” opstelling